

Redegørelse om aluminiumsprojektets status og udvikling

Forelæggelsesnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv og Arbejdsmarked)

Jeg har herved fornøjelsen af at fremlægge Naalakkersuisut's Redegørelse om aluminiumsprojektets status og udvikling.

Aluminiumsprojektet har været under udvikling siden 2006 og vi er endnu ikke ved vejs ende med hensyn til at træffe den endelige afgørelse om, hvorvidt projektet skal realiseres og i givet fald i hvilken form. Formålet med redegørelsen er først og fremmest at give det nye Inatsisartut en orientering om, hvor langt vi er i projektudviklingen og hvilke politiske beslutninger, der skal træffes i det kommende år.

Men jeg vil indledningsvis sige lidt om projektet set i en større sammenhæng. Vi har i mange år talt om udvikling af en mere selvstående økonomi. Der er lavet utallige rapporter med forslag og strategier om, hvordan vores erhvervsliv kan udvikle sig. Hjemmestyret og kommunerne har løbende udviklet og tilpasset strategier og planer for forbedring af rammerne for erhvervsudvikling. Organisationer her i Grønland samt danske og udenlandske forskningsinstitutioner og kommissioner er kommet med deres bud på, hvordan vi hurtigere og bedre arbejder os frem mod en situation, hvor vi ikke længere er så afhængige af bloktilskuddet, men kan udvikle velfærden i samfundet på baggrund af indtægter, som vi selv har skabt.

De fleste rapporter og handlingsplaner har samstemmende peget på behovet for uddannelse, højere produktivitet og for strukturtilpasning i de traditionelle erhverv. Men vi må nok erkende, at disse mål ikke er nået fuldt ud, og at der ikke sket de afgørende og nødvendige ændringer på erhvervsområdet.

Der er i de senere år sket en markant og positiv udvikling på råstofområdet. Turismen har udviklet sig positivt, selv om der har været tilbageslag enkelte år pga. internationale kriser. Vi er så småt ved at udvikle nye erhvervsområder som eksport af is og vand samt biologiske ressourcer, men der er lang vej igen til en selvstående økonomi.

Det nye Naalakkersuisut vil arbejde målrettet på at fremme den erhvervsmæssige udvikling i regionerne.

Aluminiumsprojektet vil ikke i sig selv sikre den økonomiske udvikling i Grønland, men betyde fantastisk meget for midtregionen. Vi vil for første gang kunne udnytte vores enorme vandkraftressourcer til eksport.

Der vil blive skabt mange arbejdspladser i Maniitsoq med afsmitning i andre byer i Grønland. Landskassen og kommunen vil få større skatteindtægter.

Men projektet vil også stille store krav til uddannelse og omskoling af arbejdskraft, krav til virksomheder, der skal være underleverandører og udfordringer til de byer, hvorfra der flytter arbejdskraft til Maniitsoq.

Vi skal finde ud af, hvordan infrastrukturen i Maniitsoq skal udvikles, og hvordan finansieringen mellem Landskassen, kommunen og private skal være.

Vi er endnu ikke færdige med alle de undersøgelser, der skal til, før vi kan træffe en beslutning, om projektet skal gennemføres. På forårssamlingen 2010 regner Naalakkersuisut med at fremlægge SMV'en – den Strategiske Miljøvurdering - til behandling i Inatsisartut. På forårssamlingen skal vi også behandle det meget vigtige spørgsmål om ejerskabsmodel. Det bliver to store og afgørende beslutninger i forhold til projektet.

Vi er snart færdige med de samfundsmæssige analyser og skal til at analysere fordele og ulemper ved forskellige muligheder for ejerskab. Der er derfor heller ikke lagt op til, at vi i dag skal diskutere, om Grønlands Selvstyre skal være medejer af vandkraftværkerne og smelteværket, eller om vi skal foreslå Alcoa, at det bliver en ren koncessionsmodel, hvor Alcoa sammen med eventuelle andre partnere står for anlæg drift af både vandkraftværker og selve smelteværket.

Vi har allerede på denne samling behandlet forslag til lov om udnyttelse af vandkraft. Det vil også være nødvendigt at vurdere, hvordan hensyn til kulturminerne i de berørte områder vil kunne varetages ved projektets realisering, såvel som ved andre erhvervsmæssige projekter, der har stor samfundsmæssig betydning. Naalakkersuisut har derfor igangsat et tværsektorielt afklaringsarbejde herom. Dette vil forventeligt resultere i behov for ændringer i landstingsloven om fredning af kulturminer, som forventes forelagt Inatsisartut på forårsmødet næste år.

Der ligger altså mange store beslutninger foran os, før det endeligt afgøres, om aluminiumsprojektet kan realiseres

Med disse ord vil jeg overlade behandlingen af redegørelsen til Inatsisartut og se frem til en god debat, som Naalakkersuisut kan bruge i de kommende måneder frem til udarbejdelsen af beslutningsforslagene til forårssamlingen.